

Městská knihovna Frýdek-Místek
příspěvková organizace
Jiráskova 506, 738 01 Frýdek-Místek

Telefon: 558 113 411
E-mail: zbranek@mkfrydek.cz
Datum: 27. února 2023

Statutární město Frýdek-Místek
Magistrát města Frýdku-Místku
Odbor školství, kultury, mládeže
a tělovýchovy
Radniční 1148
738 22 Frýdek-Místek

Zpráva o činnosti Městské knihovny Frýdek-Místek, p. o. za rok 2022

Městská knihovna Frýdek-Místek, p. o. vznikla v roce 1993. Na základě zřizovací listiny poskytuje své služby již 29 let, a to v ústřední knihovně na ul. Jiráskova 506, v pobočce Místek, Hlavní třída 111-112, na pobočce Slezská na 11. ZŠ Jiřího z Poděbrad a dále provozuje tři malé pobočky v okrajových částech města – Chlebovice, Lískovec a Skalice.

Rok 2022 byl pro Knihovnu FM velmi významný a také úspěšný. V dubnu byla po rozsáhlé rekonstrukci budovy Hlavní třída 111 opět otevřena pobočka Místek. V říjnovém Týdnu knihoven vedení knihovny převzalo v Zrcadlové kapli pražského Klementina cenu Městská knihovna roku 2022 a na konci téhož měsíce zahájila knihovna oslavy 100. výročí existence.

Rekonstrukce probíhala v budově Hlavní 111, ale po jejím dokončení došlo ke změně uspořádání jednotlivých oddělení i v některých částech nerekonstruované budovy. V budově Hlavní 111 proběhla celková revitalizace, snížila se její energetická náročnost a je bezbariérová. Pobočka rekonstrukcí získala další prostory pro veřejnost a vhodnější zázemí pro knihovníky (cca 350 m²) a také bezbariérový přístup do Modrého salonku (nachází se v budově Hlavní 112). Byla vybudována letní čítárna, k dispozici jsou samostatné učebny pro výuku, studium a další aktivity. Změnou prošel také interiér, jeho vybavení a skladovací prostory. Součástí rekonstrukce bylo i zavedení RFID technologií a samoobslužných míst.

Kolaudace a předání budovy proběhlo bez zpoždění a tak od konce února mohlo dojít ke stěhování do rekonstruovaných prostor. Samotné stěhování probíhalo po dobu 2 měsíců. Bylo zapotřebí přestěhovat cca 50 tisíc dokumentů a část dalšího vybavení z náhradních prostor, např. počítačovou techniku. Úpravy probíhaly také v budově Hlavní 112, která sice nebyla rekonstruována, ale tím, že se měnily prostorové dispozice knihovny, bylo zapotřebí obě budovy propojit v jeden funkční celek. 27. dubna 2022 byla pobočka Místek slavnostně otevřena veřejnosti. Pobočka Chlebovice byla vymalována a vybavena zachovalejšími regály.

Knihovna je jednou z městských organizací, která je začleněna do celoměstského vizuálního stylu. Také orientační systém celé rekonstruované pobočky Místek byl navržen v tomto vizuálním stylu, od označení budovy až po vnitřní značení jednotlivých částí. Od roku 2015 knihovna prezentuje svou činnost pod značkou Knihovna FM. Svou činnost

mimo jiné prezentuje na webových stránkách a sociálních sítích. Je kladen rovněž důraz na prezentaci našich aktivit v rámci Zpravodaje města Frýdku-Místku i dalších relevantních periodik. Přihlášeným odběratelům je pravidelně zasílán newsletter s informacemi o novinkách a akcích Knihovny FM. Z důvodu nutnosti prezentace knihovny směrem k veřejnosti byla v roce 2022 vytvořena pozice PR pracovníka. Od poloviny roku 2018 využívá Knihovna FM webový knihovnický systém nové generace Tritius, a to formou webové služby. Od roku 2022 poskytujeme uživatelům možnost platby poplatků platebním terminálem, a to ve frýdecké i místecké knihovně.

Městská knihovna je financována z prostředků zřizovatele, tj. statutárního města Frýdek-Místek. Od Moravskoslezského kraje obdržela knihovna dotaci na zabezpečení výkonu regionálních funkcí, a to ve výši 1 678 000 Kč. Z investičních prostředků byla v částce cca 42 000 Kč uhrazena oprava podesty schodiště (pobočka Místek). Z programu MK VISK 3 získala knihovna 159 000 Kč na vybavení nové multifunkční učebny pro realizaci projektů na podporu digitální gramotnosti v místecké pobočce. Z programu Knihovna 21. století knihovna získala 12 000 Kč na projekt Quiet Book (QB) a jiné šité pomůcky pro rozvoj čtenářské pregramotnosti a z nadace OSF 40 000 Kč na program Rodič jako průvodce v digitálním světě dítěte. Na zpřístupnění databáze Anopress nám NKP, prostřednictvím projektu VISK 8a, přispěla částkou 24 562 Kč. MĚK F-M pronajímá své prostory jiným subjektům. Knihovna FM využívá také pomoci dobrovolníků. V roce 2022 odpracovali 254 dobrovolnických hodin.

Výpůjční činnost a veřejný internet

I přesto, že výpůjční činnost, stejně jako všechny ostatní aktivity knihovny, byla na počátku roku ještě ovlivněna koronavirovou pandemií a také skutečností, že pobočka Místek byla otevřena až na konci dubna, došlo k výraznému nárůstu všech sledovaných ukazatelů. V roce 2022 využilo služeb knihovny 168 290 návštěvníků. Stoupl počet registrovaných čtenářů na 5 246. V loňském roce knihovna vypůjčila 217 864 knih, periodik a jiných dokumentů. Také v roce 2022 umožňovala knihovna registrovaným čtenářům půjčovat si e-knihy z portálu Palmknihy.cz, a to pomocí webového katalogu Tritius. O službu je v této době stále větší zájem, což dokládá nárůst e-vypůjček. Za rok 2022 se takto vypůjčilo 1 418 titulů.

Kromě výpůjční činnosti v budovách knihovny poskytuje organizace také donáškovou službu. O tuto službu je stálý zájem a počet takto půjčených knih a audioknih stále roste. V roce 2022 bylo uskutečněno 102 návštěv a půjčeno bylo 924 výpůjček. Dále knihovnice navštěvují každou třetí středu v měsíci dům s pečovatelskou službou. Zde si návštěvníci vypůjčili 644 dokumentů. Knihovna spolupracuje s Domovem pro seniory Frýdek-Místek, p. o. na ul. 28. října, s Beskyd DZR, o. p. s. či s Charitou Frýdek-Místek. Knihovnice pro klienty připravují krátké literární programy, besedy a donáškovou službu.

Městská knihovna rovněž poskytuje i meziknihovní výpůjční službu (MVS). V roce 2022 bylo z ostatních knihoven pro naše uživatele zprostředkováno vypůjčení 251 dokumentů

a jiným knihovnám jsme zapůjčili 147 dokumentů. Knihovna FM se připojila do projektu Národní knihovny Národní digitální knihovna – díla nedostupná na trhu. Nabídli jsme tak našim registrovaným čtenářům přístup k digitalizovaným dokumentům z domova a z prostor Knihovny FM. Již rok je také naše knihovna připojena k celostátnímu projektu Knihovny.cz. V knihovně dále nabízíme uživatelům přístup k databázi Anopress (Newton Media) a k právní databázi Codexis Green.

Jako velmi potřebné, obzvláště v době pandemie, se ukázalo využívání dvou biblioboxů. Čtenáři vítají možnost vracení knih 24/7 z kterékoli pobočky bez ohledu na to, kde si je vypůjčili.

V knihovně provozujeme pro veřejnost celkem 26 internetových stanic, přičemž 9 z výše uvedeného počtu je určeno pro potřeby dětí a mládeže. Pro potřebu výukových hodin je dále k dispozici 10 notebooků s možností připojení k internetu. Stále častěji uživatelé knihovny využívají free wifi připojení na vlastních zařízeních, které knihovna poskytuje téměř ve všech prostorách celoplošně. Pevné připojení k internetu využilo 4 320 návštěvníků.

	Registrovaní čtenáři	Návštěvníci celkem	Návštěvníci internetu	Výpůjčky celkem	Výpůjčky e-knihy	Donášková služba návštěvy/výpůjčky
2020	5 313	140 533	5 020	309 229	1 107	64/700
2021	4 231	138 399	2 104	193 768	1 220	88/996
2022	5 246	168 290	4 320	217 864	1 418	102/924

Kulturní a vzdělávací činnost

S výjimkou počátku roku se knihovna mohla vrátit k téměř normálnímu provozu. Podařilo se připravit celou řadu kulturních a vzdělávacích programů a projektů. Proběhlo 525 kulturních a 110 vzdělávacích programů. Z kulturních se jako nejzdařilejší dají hodnotit tradiční soutěže Můj svět a Tvoříme vlastní vydavatelství. Po několika letech mohlo být uskutečněno jejich slavnostní vyhodnocení a také setkání tvůrců, porotců a knihovníků. Proběhl další ročník Festivalu čtení, pořádaly se tradiční Čaje o šesté a úspěšný byl také první ročník Sousedské slavnosti konané v ústřední knihovně. V roce 2022 byly zahájeny oslavy 100. výročí otevření knihovny. Knihovnice připravily výstavu Historie knihovny města Frýdku-Místku, která byla slavnostně zahájena za účasti pamětníků, hostů, sdělovacích prostředků a další veřejnosti. Pořad o historii knihovny v dobových kostýmech byl velmi úspěšný a zahájil tak rok ve znamení 100 let knihovny. V roce 2022 se knihovna věnovala vzdělávacím projektům. Pro středoškoláky jsou pravidelně konány informační lekce se zaměřením na literaturu. Za finanční podpory OSF byl uskutečněn projekt orientovaný na mediální gramotnost a digitální bezpečnost Rodič jako průvodce po digitálním světě dítěte. Ve druhém pololetí byl za finanční podpory MK ČR připraven projekt na podporu čtenářské pregramotnosti, který se skládal z kurzu šití Quiet booků, přednášek pro rodiče,

dílničků a divadla pro děti. V rámci projektu Bookstart, S knížkou do života se knihovnice pravidelně zúčastňují vítání občánků, kde seznamují rodiče s projektem a předávají čtenářské sady. V průběhu roku pak fungují kluby pro rodiče s malými dětmi, o které je značný zájem. Pro školní děti pak knihovna realizovala besedy a lekce, pasování prvňáčků na čtenáře, čtení pro družiny atd. Děti se zapojovaly do hry Lovci perel, jejímž cílem je propagovat čtení dětských knih. Úkolem dětí je přečíst knihu a odpovědět na otázky související s jejím obsahem, což podporuje čtení s porozuměním a umožňuje dětem objevit nové knížky. Za každou přečtenou knihu a splněné úkoly získávají děti perličku na vlastní perlový náhrdelník. Knihovna FM se tradičně zapojuje do celostátních akcí vyhlášených SKIP ČR, pořádaných za účelem propagace knihoven a knihovnické práce a také do celoměstských akcí. V červenci Knihovna FM prezentovala mediální vzdělávání na Prašivé a v srpnu uspořádala ve Faunaparku, v rámci celoměstských Prázdnin ve městě, Den s knihovnou – Cesta kolem světa, kterého se účastnilo přes 150 návštěvníků. Knihovna FM spolupracuje s dalšími městskými organizacemi a spolky (SVČ Klíč FM, Kultura FM, Literární klub Petra Bezruče, Pobeskydský spolek přátel výtvarného umění F-M, Charita Frýdek-Místek, Aktivní senioři ...). Opět mohly probíhat přednášky o umění, cestovatelské přednášky či večery nejen o umění s názvem Křídla. Z cestovatelských to byla např. show Michala Štěpánka Valašsko – tady jsem doma nebo přednáška Ivo Petra Ladakh – krutý ráj na konci světa. Z cyklu Křídla literárně-hudební pořady věnované např. Vojtěchu Martínkovi či Bohumilu Pavlokovvi. Z cyklu přednášek o umění např. přednášky V rukou štětec, v srdci Soláň. Pravidelně sdílíme na našich sociálních sítích pořad připravovaný Ostravskou univerzitou Factum OU. V roce 2022 se Knihovna FM poprvé zapojila do celostátní akce Noc literatury. Bylo připraveno čtení na několika místech a ukázky ze zahraniční literatury četly osobnosti regionu. Ve druhé polovině roku byly opět zahájeny kurzy práce na PC ve spolupráci se Svazem důchodců ČR ve Frýdku-Místku.

Doplňování a revize knihovního fondu

V roce 2022 bylo nakoupeno 3 225 svazků knih a kartografických dokumentů, 85 hudebních CD a audioknih. Knihovna odebírala přes 300 exemplářů titulů periodik. Nabídka deskových her je 97 ks. Prostřednictvím darů získala knihovna knihy a brožury v celkové hodnotě cca 63 000 Kč. Městská knihovna spolupracuje s Národní knihovnou ČR. V roce 2022 bylo do souborného katalogu ČR CASLIN zasláno 1 532 záznamů ve výměnném formátu MARC 21 podle pravidel RDA.

Činnost regionálního oddělení

V rámci výkonu regionálních funkcí městská knihovna zabezpečuje odborné knihovnické činnosti podle § 2 písm. h) knihovního zákona pro 26 základních knihoven, z nichž 6 knihoven je profesionálních, 5 knihoven jsou pobočky Městské knihovny Frýdek-Místek.

Ostatní obecní knihovny jsou neprofesionální.

V roce 2022 bylo z dotace, poskytnuté Moravskoslezským krajem, nakoupeno 2 022 knih. Současný stav výměnného knihovního fondu regionálního oddělení činí 28 522 k. j. V průběhu roku bylo rozvezeno do příslušných knihoven 111 souborů o celkovém rozsahu 4 402 svazků. Zaměstnankyně regionálního oddělení průběžně poskytovaly konzultace a realizovaly metodické návštěvy. Revize knižního fondu byla provedena v MK Dolní Krásná, MK Krásná – Mohelnice a v MK Morávka. Aktualizaci jsme provedli na žádost MK Baška. Dále jsou katalogizovány knihy zakoupené z finančních prostředků obcí u obecních knihoven zapojených do regionálního automatizovaného knihovního systému Tritius REKS – jednalo se celkem o 1 247 svazků.

V září 2022 proběhla v Knihovně FM ve spolupráci s MSVK v Ostravě a společností Viavis, a.s. konference Bezpečné chování v kyberprostoru Tato akce byla určena pro knihovníky regionu.

Ostatní činnost

Pro další vzdělávání svých zaměstnanců využívá městská knihovna všech dostupných možností, které poskytuje Národní knihovna ČR, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity v Opavě atd. Zaměstnanci se vzdělávali formou odborných seminářů, kurzů, workshopů či prostřednictvím e-learningových kurzů. Celkem se knihovníci vzdělávali 660 hodin.

Partnery naší knihovny jsou i Książnica Beskidzka v Bielsku-Białej a Krajská knižnica v Žilině.

Závěrem je možno konstatovat, že i v roce 2022 byla Městská knihovna Frýdek-Místek, p. o. nepřehlédnutelnou kulturní a vzdělávací institucí, která slouží občanům a důstojně reprezentuje statutární město Frýdek-Místek.

PhDr. Tomáš Benedikt Zbranek v. r.
ředitel Městské knihovny Frýdek-Místek, p. o.